

Застосування комп'ютерних технологій у процесі вивчення іноземної мови

Парфіло Ю.І.

Україна, Суми, Коледж Сумського національного аграрного університету

В статтє раскрываються и анализируются основные аспекты использования компьютерных технологий при изучении иностранного языка, а также описываются перспективы их дальнейшего применения.

Про комп'ютер останнім часом говориться дуже багато. Проблемам впровадження в освіту нових інформаційних технологій на базі комп'ютерної техніки присвячуються спеціальні конференції, семінари, круглі столи. Все більше викладачів і спеціалістів освіти визнають великі можливості комп'ютера і перспективність його використання як засобу навчання. Але все-таки слід визнати, що комп'ютер поки що не став звичним інструментом, яким може користуватись викладач під час проведення занять з іноземної мови.

Уже після появи перших ЕОМ лінгвісти замислилися над тим, як використати нове "електронне чудо".

Спочатку комп'ютери знайшли застосування у сфері машинного перекладу. У наш час з їхньою допомогою укладаються різні словники, у першу чергу - частотні. Незамінним помічником є комп'ютер і при укладенні зворотних словників.

Сьогодні багато філологів використовують комп'ютер для проведення різних лінгвістичних експериментів.

Але, говорячи про застосування комп'ютерів, слід пам'ятати, що будь-яка діяльність розпочинається з навчання, тому сьогодні впровадження комп'ютерів у сфері освіти сприймається як досить-таки закономірний процес.

Як свідчать спостереження, процес навчання проходить на високому педагогічному рівні у тих викладачів, які вміло використовують поєднання традиційних і нових засобів у навчанні. Таке сполучення ліквідує шаблонність занять, робить обстановку на них більш цікавою. Як відомо, поєднання нових і традиційних педагогічних прийомів дозволяє забезпечити високий рівень засвоєння навчального матеріалу.

У застосуванні комп'ютерів при вивченні іноземної мови вже є певний досвід. Але в цілому використання ЕОМ з метою вивчення іноземних мов у нашій країні все ще недостатнє. Окремі колективи, які розробляють комп'ютерні навчальні програми з іноземних мов, малочисельні, відсутня координація цих важливих робіт, немає концепції комп'ютеризації викладання іноземних мов.

Пояснити таку незадовільну ситуацію, на наш погляд, можна наступними причинами:

- нерозуміння можливостей застосування комп'ютера для вивчення іноземних мов;
- відсутність достатньої кількості компетентних спеціалістів;
- складнощі матеріального забезпечення комп'ютерами і відповідним устаткуванням; відсутність зручного (прямого) способу спілкування викладача іноземної мови і комп'ютера;
- відсутність ефективного програмного забезпечення з іноземних мов.

Комп'ютер давно вже перестав бути лише обчислювальною машиною, завдяки чому ми маємо можливість говорити про комп'ютеризацію викладання іноземних мов. Що ж так високо підняло комп'ютер над традиційними технічними засобами навчання?

Як відомо, придатність технічних засобів навчання і контролю для використання на заняттях з іноземної мови визначається наступними критеріями:

- сприяти підвищенню ефективності навчального процесу;
- забезпечувати негайне і постійне підкріплення правильності навчальних дій кожного студента;
- підвищувати свідомість й інтерес до вивчення мови;
- забезпечувати оперативний зворотній зв'язок і поопераційний контроль дій всіх студентів;
- володіти можливістю швидкого введення відповідей без довготривалого їх кодування.

Як показує практика, з усіх існуючих технічних засобів навчання (більше 2500 видів) комп'ютер найкращим чином "вписується" в існуючу структуру навчального процесу. Він найбільш повно задовольняє дидактичні потреби і максимально наближає процес навчання до реальних умов. Комп'ютери володіють цілим рядом додаткових можливостей: вони можуть сприймати нову інформацію, певним чином її опрацьовувати і приймати рішення, можуть запам'ятовувати необхідні дані, відтворювати рухомі зображення, контролювати роботу таких технічних засобів навчання як синтезатори мовлення, відеомагнітофони, магнітофони.

Працюючи з комп'ютером, кожний студент отримує можливість просуватися по програмі у своєму індивідуальному ритмі, вибираючи для себе оптимальний об'єм і швидкість вивчення матеріалу.

Застосування комп'ютерів значно підвищує інтенсивність навчального процесу. Як відомо, інтенсифікувати навчальний процес означає досягнути його ефективності без збільшення кількості годин, що відводяться на навчальну дисципліну. При комп'ютерному навчанні засвоюється значно більша кількість матеріалу, ніж це відбувається за той самий час у традиційних умовах навчання. Наприклад, об'єм 2000-3000 слів пасивного запасу засвоюється за 10-15 днів при вивченні за допомогою персонального комп'ютера проти 1,5-2 років систематичних занять традиційними методами.

Комп'ютер забезпечує і всебічний (поточний, межований та підсумковий) контроль навчального процесу. Контроль, як відомо, є невід'ємною частиною навчального процесу і виконує функцію зворотного зв'язку між студентом і викладачем. При використанні комп'ютера для контролю якості знань студентів досягається більша об'єктивність оцінки, оскільки комп'ютер неупереджено оцінює роботу студентів. Крім того, під час такого контролю значно економиться час студентів і викладача, оскільки комп'ютер дозволяє проводити одночасну перевірку знань всіх студентів навчальної групи.

Нові мультимедійні засоби, в яких використовується аудіовізуальний формат, надають такі можливості, яких традиційні підручники надати не можуть. Наявність таких засобів дає викладачам можливість планувати такі види діяльності, які вносять елемент зацікавленості в навчальний процес. Вони дозволяють створити активне кероване комунікативне середовище, у якому здійснюється навчання. Взаємодія студента з комп'ютером, таким чином, із простого обміну інформацією або виконання команд перетворюється на багатогранну діяльність у цьому середовищі, завдяки чому перед студентом відкриваються дійсно необмежені можливості.

Ще одна перевага комп'ютера як засобу навчання іноземним мовам – здатність збирати і аналізувати статистичну інформацію, що накопичується під час навчального процесу. Аналіз статистичних даних (кількість помилок; кількість правильних – неправильних відповідей; кількість звернень за допомогою; часу, витраченого на виконання окремих завдань і на всю програму в цілому і т.п.) дає можливість судити про рівень та якість сформованості знань. Студент також наочно впевнюється у своїх успіхах щодо оволодіння іноземною мовою.

Сприятливі можливості створюють комп'ютери і для самостійного вивчення іноземних мов. Студенти можуть використовувати спеціальні комп'ютерні програми для самостійного опрацювання різних лексико-граматичних тем, а також для самоконтролю отриманих знань. До того ж, комп'ютер є самим терплячим педагогом, здатним повторювати скільки завгодно разів те чи інше граматичне правило, завдання, вправу, вимагаючи від студента правильної відповіді на те чи інше питання і в результаті автоматизувати певні навички чи вміння.

Одне із центральних питань комп'ютерного навчання іноземним мовам – розроблення програмного забезпечення, роль якого, як відомо, дуже велика. В наш час воно складає більше 70% вартості комп'ютерів. Разом з тим катастрофічно зростає кількість примітивних навчальних програм, які не лише не сприяють підвищенню ефективності навчання, а й нерідко дають негативний результат. Це відбувається тому, що за їх розробку беруться люди, які не мають серйозної психолого-педагогічної підготовки і не враховують всі дидактичні можливості комп'ютера.

Отже, використання мультимедійних програм значно розширює та урізноманітнює програму вивчення іноземних мов у навчальному закладі, надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів (комп'ютерне подання мовного матеріалу на основі художньої літератури, статей, матеріалів інформаційних сайтів; робота зі словником, ін.), спонукає студентів до вивчення іноземних мов, розширює мотивацію студентів до навчання, надаючи їм можливість працювати над мовою у зручному для них темпі, сприяючи, таким чином, індивідуалізації навчання та ефективному оволодінню іноземною мовою.

Перелік посилань

1. *Кужель О.М., Коваль Т.І. Використання персонального комп'ютера у вивченні іноземних мов // Нові інформаційні технології навчання в навчальних закладах України: Науково-методичний збірник: – Вип.8: Педагогіка / Редкол.: І.І.Мархель (гол. ред.) та ін. – Одеса: Друк, 2001.*
2. *Нилов О. Английский без репетитора // Компьютерное обозрение. – 1997. – №27.*
3. *Ротмистров Н.Д. Мультимедиа в образовании // Информатика и образование. – 1994. – №4.*